

TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

dla uczniów z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi –
I etap edukacyjny

Opracowały:

mgr Elżbieta Troszyńska – Pieprzycka

mgr Małgorzata Jania

mgr Justyna Małek

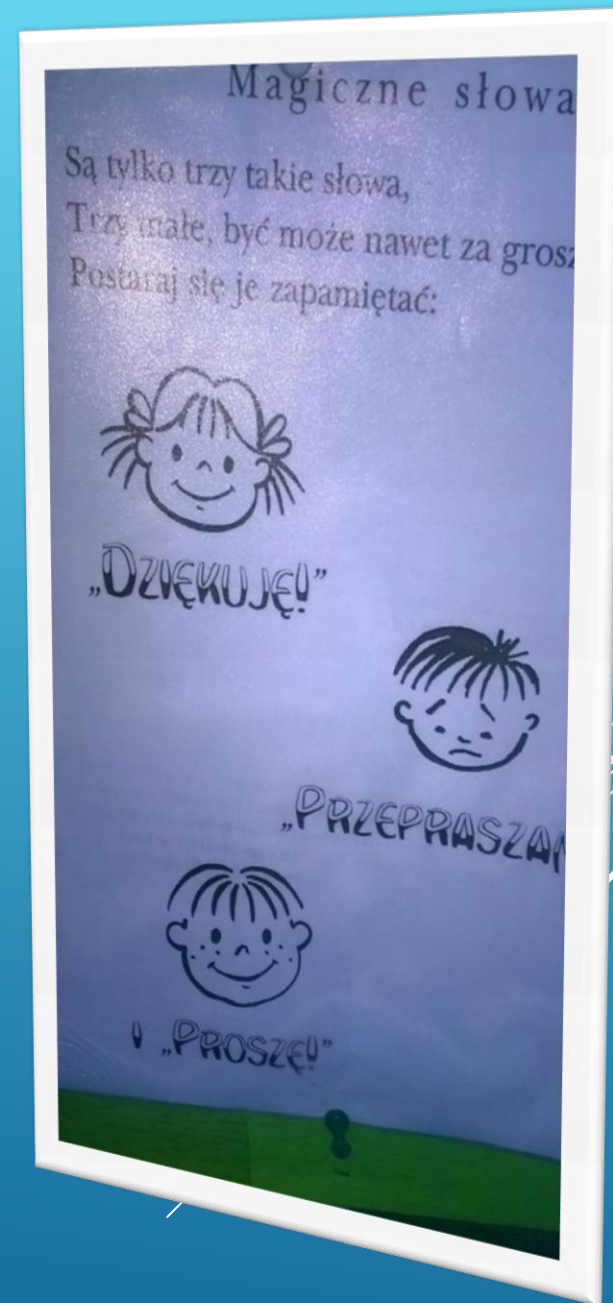
Tarnów, listopad 2015r. – maj 2016r.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tarnowie

- Skillstreaming – trening umiejętności społecznych jest interwencją psychoedukacyjną wywodzącą się z psychologii i pedagogiki.
- W niniejszej metodzie stosuje się nauczanie pożądanych zachowań prospołecznych.

„ZACHOWANIE SIĘ JEST LUSTREM,
W KTÓRYM KAŻDY POKAZUJE, JAKIM JEST.”
JOHANN WOLFGANG GOETHE

- ▶ Model nauczania przy pomocy Skillstreamingu zakłada, iż uczeń posiada braki w ramach swojego repertuaru umiejętności i zachowań.
- ▶ W związku z tym głównym celem staje się nauczanie pożądanych umiejętności. Dzięki wprowadzeniu tej metody nauczyciel skupia się przede wszystkim na aktywnych formach udzielania instrukcji, dzięki czemu nie nastąpi reakcja na niewłaściwe zachowania ucznia.
- ▶ Po drugie wyjście z założenia braku umiejętności daje ogromne pole do nauczania odpowiednich i pożądanych umiejętności prospołecznych, które uczeń będzie mógł zastosować w danej sytuacji, a nauczyciel udzieli mu odpowiednio skonstruowanych do poziomu funkcjonowania i rozumienia mowy wskazówek jak to zrobić.

Praca nad usprawnieniem dzieci i osób z autyzmem w zakresie kompetencji społecznych powinna obejmować:

A - Terapię kontaktu.

B - Trening komunikacji społecznej zarówno bezpośredniej, jak i przez inne media, np.: listy, telefon, Internet.

C - Uczenie zachowań właściwych dla danych sytuacji społecznych.

D - Rozwijanie rozumienia ludzi, siebie, a także sytuacji społecznych oraz norm, wzorów, oczekiwań interpersonalnych i kulturowych.

E - Rewalidację w zakresie inteligencji emocjonalnej, empatii, dostrajania się emocjonalnego do innych, itd.

F - Trening umiejętności związanych z coraz bardziej samodzielnym funkcjonowaniem w pozadomowych sytuacjach społecznych: w szkole, na ulicy, w sklepie, u lekarza, na poczcie, w miejscach rekreacji, itp.

Do najistotniejszych celów Trening Umiejętności Społecznych należą:

- ▶ rozpoznanie problemów w zakresie umiejętności społecznych u uczestników zajęć,
- ▶ uświadomienie sobie przez dzieci i młodzież, że wykorzystywany przez nich na co dzień zakres zachowań społecznych jest dość ograniczony,
- ▶ pobudzenie u uczestników motywacji do poszerzania repertuaru zachowań społecznych,
- ▶ zmiana zachowań na bardziej efektywne społecznie,
- ▶ przenoszenie uczonych umiejętności na sytuacje codzienne.

- ▶ Projekt powstał z myślą o uczniach z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym z autyzmem – dla których sfera społeczna rozwoju stanowi ogromną barierę do pokonania.
- ▶ Każda z umiejętności jest rozpisana w sposób uwzględniający rodzaj niepełnosprawności umysłowej, typ sprzężeń, możliwości komunikacyjne uczniów.
- ▶ Zakładane umiejętności społeczne będą podzielone na szczegółowe kategorie w ich obrębie i poddane ocenie.
- ▶ Aby można było sprawdzić postępy uczniów biorących udział w projekcie zostały stworzone formularze kontrolne, które spełniają również formę obserwacji uczniów i monitorowania całego projektu.

PLAN PROJEKTU
„TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH”
KROKI REALIZACJI
KSZTAŁTOWANIA UMIEJĘTNOŚCI UCZENIA:

1. KONTAKT WZROKOWY.

A. POWITANIE – ODPOWIEDŹ NA POWITANIE.

B. POŻEGNANIE – ODPOWIEDŹ NA POŻEGNANIE.

C. REAGOWANIE NA POLECENIA – WYKONYWANIE
POJEDYNCZYCH, DWU I TRZY STOPNIOWYCH INSTRUKCJI.

D. ZWROTY GRZECZNOŚCIOWE.

Several thin, white, parallel diagonal lines are positioned in the bottom right corner of the slide, extending from the right edge towards the center.

2. IGNOROWANIE PRÓB ROZPRASZANIA UWAGI.

A. SAMODZIELNA PRACA PRZY STOLIKU.

B. WYKONYWANIE POLECEŃ PODCZAS ZAJĘĆ GRUPOWYCH.

Punktem wyjścia są: naśladowanie, odpowiedzi fizyczne i werbalne, alternatywne sposoby komunikacji (gesty, symbole PCS) poprzez nauczanie naturalne sytuacyjne, celem jest transfer czyli przeniesienie na życie.

Procedury osiągnięcia celu:

- Współpraca z rodzicami (scenariusze do pracy w domu).
- Współpraca z Przedszkolem Publicznym nr 20 w Tarnowie – „obustronne” zaproszenia i wyjazdy integracyjne – kontakt ze zdrowymi rówieśnikami.
- Ćwiczenia praktyczne przy okazji wspólnych spotkań z innymi uczniami, organizowanych imprez okolicznościowych, zajęć tematycznych, zabaw, etc.

Ewaluacja projektu:

- Formularze kontrolne Skillstreamingu dla nauczyciela/personelu i rodziców.

ZASADY ORAZ WSKAZÓWKI DODATKOWE:

- Część I projektu obejmuje umiejętności podstawowe „rozbite” na dodatkowe zadania w danym zakresie, na bazie których będą budowane kolejne, „wyższe” zgodnie z zasadą stopniowania trudności.
- Tak jak uczniowie wyrażają niepokój i trudności, a wychowawcy obserwują problemy, nowe umiejętności mogą i powinny być odkrywane.
- Należy korzystać ze swoich doświadczeń i ocen w dopasowywaniu szczegółowych treści tych umiejętności.
- Włączenie elementów strategii poznawczo – behawioralnej pozwoli na rozwijanie samokontroli i zmianę typowego sposobu reagowania uczniów.

(2) Przez 5 sekund – powtórz procedurę z pkt. 1 i postaraj się utrzymać kontakt wzrokowy przez 5 sekund, uprzednio pokazując dziecku coś na zachętę. Stosuj zróżnicowane wzmocnienia za reakcje wykonane bez podpowiedzi.

(3) Podczas zabawy – daj dziecku zabawkę i posadź je przy stole. Usiądź po przeciwnej stronie stołu i wypowiedz imię dziecka. Podpowiedz dziecku, aby spojrzało na ciebie i wzmocnij prawidłową reakcję. Zmniejszaj stopień podpowiedzi w miarę upływu długości trwania sesji. Stosuj zróżnicowane wzmocnianie dla reakcji z różnym stopniem podpowiedzi.

(4) Z oddali – powtórz procedurę z pkt. 3, lecz usiądź w odległości 1 metra. Wypowiedz imię dziecka i pomóż mu spojrzeć na ciebie. Wzmocnij reakcję. Zmniejszaj stopień pomocy podczas kolejnych zajęć. Stosuj zróżnicowane wzmocnienia za reakcje wykonane bez podpowiedzi. Podczas trwania sesji, zwiększaj dystans pomiędzy tobą a dzieckiem.

UMIEJĘTNOŚĆ: IGNOROWANIE PRÓB ROZPRASZANIA UWAGI

Kroki:

1. Policz do pięciu.
2. Powiedz samemu sobie „Nie spojrzę. Będę dalej pracował”.
3. Kontynuuj pracę.
4. Powiedz samemu sobie „Dobrze mi poszło. Zrobiłem to”.

Wskazówki dla trenera:

Ad. 1. Wyjaśnij, że liczenie do pięciu, co da uczniom czas na uspokojenie się i przypomnienie sobie pozostałych kroków. Można zastosować timer.

Ad. 2. Powinno to być wypowiedziane na głos podczas modelowania i odgrywania scenek.

Ad. 3. Zgodnie z indywidualnymi potrzebami terapeuta czuwa i przypomina kroki lub ponawia próbę.

Ad. 4. Omów sposoby nagradzania siebie samego.

PRZYKŁADOWY FORMULARZ KONTROLNY –

- ▶ Uzyskiwanie kontaktu wzrokowego
- ▶ Postaw znaczek w jednej z kolumn na prawo od nazwy poszczególnej umiejętności tak, aby jak najlepiej określić aktualny poziom jej wykonania przez dziecko.

Data rozpoczęcia.....

Three parallel white lines of varying lengths are positioned diagonally in the bottom right corner of the slide, pointing towards the top right.

Instrukcje	1	2	3	4
(1-4) Imię dziecka (5) spójrz na mnie	Nie wykonuje	Wykonuje z dużą pomocą	Wykonuje z małą pomocą	Wykonuje samodzielnie
1. Przez 1 sekundę				
2. Przez 5 sekund				
3. Podczas zabawy				
4. Z odległości				
5. W odpowiedzi na prośbę „spójrz na mnie”				

Data opanowania.....

SCENARIUSZ SPOTKANIA INTEGRACYJNEGO
PROWADZONEGO W RAMACH
PROJEKTU „TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH”
PRZY WSPÓŁUDZIALE WYCHOWAWANKÓW
PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO NR 20 W TARNOWIE
W DNIU 25.04.2016 ROKU (SOSW)

Cel:

Propagowanie pożądanych zachowań prospołecznych i poszerzanie ich repertuaru.

1. Czytanie globalne – podstawowe zwroty grzecznościowe: „DZIEŃ DOBRY”, „DO WIDZENIA”, „PROSZĘ”, „PRZEPRASZAM”, „DZIĘKUJĘ” (inspirowanie, utrwalanie oraz stosowanie w naturalnych sytuacjach w toku zajęć).
2. Mini – teatrzyk na podstawie literatury: deklamowanie i przedstawianie wierszy pt. „Paweł i Gaweł”, „Sroka”, „Kwoka”, „Skarżypyta”, „Leń”, „Grzebień i szczotka”; pytania / odpowiedzi, pogadanki, dyskusje, krzyżówki, historyjki obrazkowe, łamigłówki, itp. traktujące o dobrych i złych zachowaniach bohaterów. Quiz z nagrodami.
3. Zadania manualne jako baza do utworzenia tzw. dywanu z tematycznych kart pracy – zestawienie oraz rozpoznawanie pozytywnych i negatywnych sytuacji społecznych (np. wad, przywar ludzkich, nawyków, cech charakteru, postaw). Ocena – emotikony.
4. Gry, układanki i zabawy rozwijające kontakt oraz właściwe relacje w środowisku na płaszczyźnie dzieci zdrowe z niepełnosprawnymi rówieśnikami (m.in. nawiązywanie lub wydłużanie kontaktu wzrokowego, powitanie i pożegnanie poprzez podanie ręki, ćwiczenia naprzemienności w działaniu czy elementarne zasady współpracy).
5. Poczęstunek, dyplomy i upominki dla gości z Przedszkola Publicznego nr 20.

Opracowanie: mgr Elżbieta Troszyńska – Pieprzycka, mgr Małgorzata Jania

Medal otrzymuje
BARTUŚ ADAMCZYK
za udział
w **INTEGRACYJNEJ**
SPARTAKIADZIE RADOŚCI
organizowanej przez
PP nr 20 i SOSW
w Tarnowie
Czerwiec 2016 r.

*„Pozwólmy dzieciom błędzić
i radośnie dążyć do poprawy.”
Janusz Korczak*

DYPLOM

dla

Pani Danuty Gąsior, Wioletty Dyngosz - Sapeta

Za aktywny udział w zajęciach integracyjnych

SAVOIR VIVRE:

*rozwijanie właściwych relacji w środowisku, kształtowanie dobrych manier i wychowania na co dzień
oraz poprawne zachowanie w różnych sytuacjach życiowych w ramach*

projektu „Trening umiejętności społecznych”

zorganizowanych przez Specjalny Ośrodek

Szkołno - Wychowawczy w Tarnowie.

*Dziękujemy za spontaniczny kontakt
i wspólne odkrywanie wiedzy z literaturą dla dzieci !*

Organizatorzy

Tarnów, dn. 25.04.2016r.

PODZIĘKOWANIE

dla Dyrekcji
Przedszkola Publicznego nr 20
Pani Marioli Zabawa

Za umożliwienie realizacji
projektu „Trening umiejętności społecznych”
oraz rozwijanie integracji
ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym w Tarnowie.

...Savoir vivre jako sztuką życia –
pewna całościowa recepta na życie – recepta,
której realizacja sprawi, że będzie ono nadprzeciętne –
wielkie, wspaniałe, piękne, szlachetne, podniosłe...

*Gratulujemy wszystkim uczestnikom
uzyskania tytułu:*

„MISTRZA DOBREGO ZACHOWANIA”

